

Η ΕΠΙΣΚΟΠΗ ΩΡΕΩΝ

ΥΠΟ

ΑΡΧΙΜ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΘΕΜΕΛΗ

ΑΡΧΙΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

ΙΕΖΕΚΙΗΛ

Ὁ «πρώην» (ἦτοι μέχρι τότε) Ὁρεῶν Ἰεζεκιήλ φέρεται, ἐν ἔτει 1650, κατὰ μῆνα Μάρτιον, ὡς συνυποψήφιος «τῷ Κορίνθου Κυρίλλῳ»¹.

ΑΓΑΠΙΟΣ

Περὶ τοῦ «ἐπισκόπου Ὁρεοῦ Ἀγαπίου» ἔχομεν τὴν πληροφορίαν, ἐκ παραδόσεως προερχομένην, ὅτι, ἐν Ἀθήναις συνήθως διαμένων, κατῴκει ἐν Δαφνίῳ (Μονὴ Δαφνίου), ὡς καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Αἰγίνης. Εἰς «δικαστικὸν χοτζέτι τῆς μεταξὺ Λογοθέτου καὶ Ζαχαρίτσα ποινικῆς διαφορᾶς», γραφὸν «τὴν 3 τοῦ μηνὸς Μουχαρέμ τοῦ ἔτους 1238 (1820)» φέρεται ὑπογεγραμμένος, σὺν τῷ «σεβασμιωτάτῳ Μητροπολίτῃ [Ἀθηνῶν] Διονυσίῳ», καὶ «πρώην Αἰγίνης... Παϊσίῳ», καὶ «ὁ ἐν Ἀθήναις κατοικῶν ἐπίσκοπος Ὁρεοῦ Ἀγάπιος»².

1. *Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια*, τόμος ΑΒ' (1912), σελ. 364. — Ὁ πρῶην Ὁρεῶν Ἰεζεκιήλ ἴσως εἶναι ὁ ἀπὸ τοῦ 1657 — 1666 Θηβῶν Ἰεζεκιήλ. Βλέπε *Ἐπιτηρεῖς Ἐταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν*, ἔτος ΙΒ' (1936), σελ. 178, καὶ σημ. 1. — *Ἐπιτηρεῖς Ἐταιρείας Βυζ.* Σπουδῶν, ἔτος ΙΓ' (1937), σελ. 399. — Σημειωτέον ἐνταῦθα, ὅτι ἐν *Κ. Σάθα* Μεσαιωνικῆ Βιβλιοθήκῃ, τόμος Γ', σελ. 580, ἀναφέρεται ἐν ἔτει 1647 «Μαρτίου 5, ὑπόμνημα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ὁρεῶν εἰς τὸν πρωτοσύγκελλον Γαβριήλ». Ἐκ τῆς μνείας τοῦ ὀνόματος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, καὶ οὐχὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ὁρεῶν, δυνάμεθα νὰ εἰκόσωμεν, ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1647 ἐχόρησεν ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ Ὁρεῶν.

2. *Δημητρίου Γρηγ. Καμπούρογλου Ἱστορία τῶν Ἀθηναίων*, τόμος Β', Ἀθῆναι 1899, σελ. 255. *Τοῦ αὐτοῦ Μνημεῖα τῆς Ἱστορίας τῶν Ἀθηναίων*, τόμος Α', Ἀθῆναι 1889, σελ. 320—324. — Ἀφορμὴ τῆς γραφῆς του ὡς ἀνω χοτζετιοῦ (ἐκ τοῦ τουρκικοῦ μεταφρασθέντος) εἶναι ἡ ἑξῆς: «Ὁ Νικόλαος Λογοθέτης, (= κάτοικος τῆς πόλεως Ἀθηνῶν), κατήγγειλεν εἰς τὸν Ἀρχιερέα [Ἀθηνῶν Διονύσιον=1820—1823] τὸν Παναγῆν Ζαχαρίτσαν ἐπὶ συκοφαντίᾳ (ὅτι δηλ. ὁ Ζαχαρίτσας διαδίδει ὅτι ὁ Λογοθέτης ἐπιβουλεύει τὴν ζωὴν του). Ὁ Ἀρχιερεὺς προσεκόλεσε τὸν Ζαχαρίτσαν ἐνώπιον μαρτύρων ὅπως καταθέσῃ πόθεν εἶναι βέβαιος περὶ τοῦ πράγματος, ὅπερ διαδίδει. Ὁ Ζαχαρίτσας δὲν προσήλθε. Τοῦτο ἐθεωρήθη ὡς ἄρνησις τῆς ἀληθείας τοῦ πράγματος· προσκληθεὶς δὲ τότε ὁ Λογοθέτης παρὰ τῷ Ἀρχιερεὶ ἐνώπιον καὶ ἐτέρων δύο ἀρχιερέων [τοῦ πρῶην Αἰγίνης καὶ τοῦ Ὁρεοῦ], κατὰ τὰ ἔθιμα, καὶ τινων μαρτύρων, ἀρκίσθη ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ὅτι οὐδεμίαν γνῶσιν ἔχει τῆς ὑποθέσεως ταύτης, δι' ἣν κατηγορεῖ αὐτὸν ὁ Ζαχαρίτσας». *Δημητρίου Γρηγ. Καμπούρογλου Ἱστορία τῶν Ἀθηναίων*, τόμος Α', Ἀθῆναι 1889, σελ. 379.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ ΤΙΝΕΣ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΑΙ
ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥΣ ΤΗΣ ΥΠ' ΟΨΙΝ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ

Οἱ χριστιανοὶ τοῦ Ὁρεοῦ μετὰ τὴν κατάληψιν αὐτοῦ ὑπὸ τῶν λατίνων¹, καὶ δὴ καὶ τὴν ἐπὶ πάπα Ὀνωρίου τοῦ Γ' (1216—1227) κατάργησιν τῆς ἐπισκοπῆς Ὁρεοῦ, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, ὑφίσταντο τὰς κατὰ τῆς ὀρθοδόξου πίστεώς των ἐπιθέσεις τῶν λατίνων κληρικῶν κατακτητῶν. Ἐνεκα δὲ τῆς θέσεως τὴν ὁποίαν ὁ Ὁρεὸς κατέλαβεν, ὡς ἔδρα Δυναστού Ἐνετοῦ, δυνάμειθι νὰ συμπεράνωμεν ὅτι συστηματικῶς καὶ ἐπιμόνωσ θὰ εἰργάζοντο οἱ κληρικοὶ οὗτοι πρὸς προσηλυτισμὸν τῶν κατοίκων αὐτοῦ. Ἄλλ' ὅσω οὗτοι ἐβίαζον τὰς ὀρθοδόξους συνειδήσεις τοῦ λαοῦ τῆς Εὐβοίας γενικώτερον, εἰδικῶς δὲ τῆς βορείου περιοχῆς αὐτῆς, κατὰ τοσοῦτον οὗτος ἐνέμενεν ἐδραῖος εἰς τὴν πίστιν τῶν πατέρων αὐτοῦ. Οὕτω ἔχομεν τὴν πληροφορίαν, προερχομένην ἀπὸ τὸν Βενετὸν ἱστορικὸν Sanuto, ὅτι «καίτοι αἱ χῶραι [ἐν αἷς καὶ ἡ Εὐβοία] αὐταὶ ὑπόκεινται εἰς τοὺς Φράγκους, καὶ ὑπέικουσιν εἰς τὴν Ρωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν, οὐχ ἦττον ἅπαντες οἱ κάτοικοι εἶναι Ἕλληνας, καὶ αἱ καρδίαι αὐτῶν στρέφονται πρὸς πᾶν ἑλληνικόν». Ὁ δὲ Γάλλος ἐπίσκοπος τῆς Χαλκίδος καὶ τοῦ Ὁρεοῦ Βάλθερος de Rey ἐκκήρυξεν ἄλλοτρίους τῆς καθολικῆς πίστεως «τοὺς σχισματικούς Ἕλληνας»². Συγκεκριμένως δὲ οἱ Εὐβοεῖς ὑπέβαλον παράκλησιν εἰς τὴν Βενετικὴν Πολιτείαν, ἵνα ἐπιτρέπη εἰς αὐτοὺς νὰ τηρῶσι τὰ ἀρχαῖα ἔθιμα αὐτῶν, εἰς τὰ ὁποῖα κατὰ πρῶτιστον λόγον περιλαμβάνοντο τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα τὰ θρησκευτικὰ, παράκλησις ἡ ὁποία ἐγένετο ἀποδεκτὴ ὑπὸ τῆς κυριάρχου λατινικῆς τῷ δόγμα Πολιτείας³. Κατὰ ταῦτα

1. Σημειωτέον ἐναυθθα, ὅτι, ὅτε ἡ Εὐβοία κατελήφθη ἰπὸ τῶν Φράγκων (1205—1470) ὁ Ὁρεὸς (ἢ οἱ Ὁρεοὶ), καθὼς καὶ ἡ Κάριστος, ἐπεδικάσθησαν εἰς τὴν Βενετίαν, κατὰ τὴν ἀρχικὴν μετὰ τῶν Σταυροφόρων διανομήν, καὶ ἀπετέλεσε τὴν ἔδραν, ἥτοι τὴν πρωτεύουσαν, ἐνὸς τῶν Τριτημορίων (Δυναστῶν) τῆς Εὐβοίας. (Βλ. *Ἀρχεῖον Εὐβοϊκῶν Μελετῶν*, τόμος Α', Ἀθήνησι 1936, σελ. 23, 97.—*N. K. Μελιλάρα*, Τὸ Ἐλύμνιον, 1940, σελ. 77). Ἐν ἔτει δὲ 1277 κατελήφθη ὑπὸ τοῦ Καρυστινοῦ Ἰππότου Λικαρίου (*Ἀρχεῖον Εὐβοϊκῶν Μελετῶν*, ἔν. ἀν. σελ. 26), ἀνακαταληφθεὶς ὑπὸ τῶν Ἐνετῶν, καὶ ἐν ἔτει 1347 οἱ Ἐνετοὶ τοῦ Ὁρεοῦ ἀπέκρουσαν ἐπιθεσιν τῶν κατ' αὐτοῦ ἐπιδραμόντων Γενουσησίων (*Ἀρχεῖον Εὐβοϊκῶν Μελετῶν*, ἔν. ἀν. σελ. 97). Ἐν ἔτει 1470 οἱ Ὁρεοὶ κατελήφθησαν ὑπὸ τῶν Τούρκων, καθὼς καὶ ἅπανα ἡ νῆσος τῆς Εὐβοίας, καὶ τέλος, ἐν ἔτει 1830 αὕτη περιελήφθη εἰς τὸ ἐλεύθερον Ἑλληνικὸν Κράτος, παραδοθεῖσα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν τῇ 25 Μαρτίου τοῦ 1833. (Βλ. *K. A. Γουναροπούλου* Ἱστορία τῆς νήσου Εὐβοίας, Θεσσαλονίκη, 1930, σελ. 328—329).

2. *Ἀρχεῖον Εὐβοϊκῶν μελετῶν*, τόμος Α', Ἀθήνησι, 1936, σελ. 28.—Πορβλ. *Ἀρχιμ. Χρυσοστάμου Θέμελη* Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Εὐρίπου διὰ μέσου τῶν αἰώνων, Ἀθήναι 1952, σελ. 30—31.

3. *Ἀρχεῖον Εὐβοϊκῶν Μελετῶν*, τόμος Α', Ἀθήνησι 1936, σελ. 31, 36.

οἱ χριστιανοὶ τῆς βορείου Εὐβοίας, καὶ ἐν ἑλλείψει τοῦ ὀρθοδόξου ἐπισκόπου Ὁρεῶν, ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῆς λατινοκρατίας, δὲν ἐπρόδωσαν τὴν πίστιν αὐτῶν. Δέον δὲ νὰ σημειωθῆ, ὅτι οἱ λατῖνοι, ἐχθροὶ παντὸς ὀρθοδόξου, ἀφοσιωμένοι δὲ τυφλῶς εἰς τὸν πάπαν, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς παραμονῆς αὐτῶν ἐν Εὐβοίᾳ, ποικιλοτρόπως κατέστρεψαν τὴν πρὸς τὸ βόρειον μέρος αὐτῆς εὐρισκομένην ἱστορικὴν Μονὴν Γαλατάκη (Ἁγιος Νικόλαος), καθὼς ἀναφέρεται εἰς τὸ κτιτορικὸν αὐτῆς¹.

Οἱ, σθεναρῶς ἀντιταχθέντες εἰς τὰς κατὰ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως τῶν ἐπιθέσεις τῶν λατῖνων, χριστιανοὶ τῆς βορείου Εὐβοίας, ὑπέστησαν δεινὴν, σχεδὸν ὄλοσχερῆ, καταστροφὴν, κατὰ τὸ ἔτος 1470, ὅτε ἡ Εὐβοία κατελήφθη ὑπὸ τῶν Τούρκων, οἱ ὁποῖοι κατέσφαξαν τοὺς κατοίκους τῆς εἰρημένης περιοχῆς, τοὺς ἄγοντας ἡλικίαν ἄνω τῶν δώδεκα ἐτῶν². Κατὰ χρονικὸν τι διὰ τῶν ἐξῆς ἐξιστορεῖται τὸ θλιβερὸν γεγονός τῆς καταστροφῆς τοῦ χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Εὐβοίας, ἀπὸ τοῦ βορείου μέχρι τοῦ νοτίου ἄκρου αὐτῆς: «Τῷ δὲ 1470 [Μωάμεθ ὁ κατακτητῆς] ἐκυρίευσεν τὴν Εὐβοίαν, καὶ ἐπεὶ προσκυνῆσαι οὐκ ἠθέλησαν, ἀπέκτεινε πάντας ἄνδρας τοὺς πλεον τῶν ἑβ' ἐτῶν. Ἔλαβε δὲ καὶ τὴν Φτελίαν καὶ τὸ Γαρδίκιον. Ἀφῆκε δὲ ταῦτα ἄοικα, πάντα τὸν λαὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει κομίσας, ὅπου ἐκόμισεν καὶ πάσας τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδιά τῆς Εὐβοίπου»³.

Περαιτέρω, ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῆς Τουρκοκρατίας οἱ χριστιανοὶ τῆς, κατ' αὐτοὺς τοὺς χρόνους, ἀνασταθείσης ἐπισκοπῆς Ὁρεῶν ὑπέφερον δεινὰ ὑπὸ τῶν νέων κατακτητῶν Τούρκων, καὶ χάριν τῆς ἀσφαλείας τῆς ζωῆς τῶν πολλοί, ἢ μᾶλλον πλείστοι, ἀνεχώρησαν εἰς τὸ Πήλιον ὄρος, καὶ εἰς τὰ χωρία τῆς Ὄθρου, μειωθέντος οὕτω τοῦ χριστιανικοῦ ποιμνίου τῆς ἐπισκοπῆς ταύτης⁴.

Ὅνχ' ἦττον ὅμως ἐν ταῖς δοκιμασίαις αὐτῶν οἱ χριστιανοὶ τῆς ἐπισκοπῆς Ὁρεῶν ἔμενον ἀκλόνητοι, καὶ αὐθις, εἰς τὴν πίστιν αὐτῶν. Ἐγκωμιστικὴ τῆς πίστεως τῶν ταύτης εἶναι ἡ ἐξῆς πληροφορία, προερχομένη ἐκ τοῦ βίου τοῦ ὁπίου Συμεῶν, τοῦ ἀνυποδήτου καὶ μονοχίτωνος ὀνομαζομένου,

1. Διονυσίου Σ. Ἁλβανάκη Ἱερὰ Μονὴ Γαλατάκη, Ἀθήναι 1906, σελ. 26.—Πρβλ. ὅτι ὁ καρδινάλιος Πελάγιος, ἀπεσταλμένος τοῦ πάπα, κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς Φραγκοκρατίας ἐν Ἑλλάδι (1204), ἔκατε μονὰς, καὶ ἐβίαζε τοὺς ὀρθοδόξους κληρικοὺς νὰ ἀκολουθήσουν δογματικῶς τὸν πάπαν. Κατὰ τινὰ παραδόσιν, ὑπ' αὐτοῦ ἐκάη ἡ ἔναντι τῆς βορείου Εὐβοίας, καὶ ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ Ἁλμυροῦ εὐρισκομένη Ἱερὰ Μονὴ Ξενιάς. Βλ. Θεσσαλικά Χρονικά, τόμος Δ' (1933), σελ. 66.

2. Ἀρχεῖον Εὐβοϊκῶν Μελετῶν, τόμος Α', Ἀθήνησι 1936, σελ. 34.

3. Θεσσαλικά Χρονικά, τόμος Β' (1931), σελ. 165.—N. K. Μπελλάρα, Τὸ Ἐλύμνιον, 1940, σελ. 43.

4. Θεσσαλικά Χρονικά, τόμος Δ' (1933), σελ. 179—180.—Πρβλ. Ἄρχιμ. Χρυσοστόμου Θέμελη Ἡ Ἱερὰ Μητροπόλις Εὐρίπου διὰ μέσου τῶν αἰώνων, Ἀθήναι 1952, σελ. 53, σημ. 1.

κτίτορος τῆς ἐπὶ τοῦ Πηλίου ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Φλαμουρίου¹. «Πάλιν—ἔξι-
στορεῖ εἰς ἀπέριττον φράσιν ὁ Συναξαριστὴς—μὲ καιρὸν μερικὸν ταξιδεύον-
τες οἱ πατέρες [τῆς Μονῆς Φλαμουρίου] εἰς τῆς Εὐθείπου τὸ νησίον διὰ ἐλεη-
μοσύνην, καθὼς ἐπεκράτησεν ἡ συνήθεια τῶν Μοναστηρίων, ἐπῆραν ἀπὸ τὸ
λείψανον τοῦ ἁγίου² μέσα εἰς ἓνα μικρὸν κουτίον τὸ ἓνα του δάκτυλον, καὶ
τὸ ἔφεραν μαζύ των, καὶ γυρίζοντες τὰ χωρία τῆς Εὐθείπου ὑπῆγον καὶ εἰς
μίαν πόλιν ὅπου τὴν λέγουν Ὁρειούς. Ἐκεῖ ἦτον ἓνας ἀσθενὴς πολὺν και-
ρὸν, τοῦ ὁποῦ οὗ ὁ στόμαχος ἦτον πρισμένος καὶ δὲν ἠμπόρει νὰ χωνεύσῃ
τὸ φαγητὸν ὅπου ἔτρωγε, τὸ πρόσωπόν του μαυροκίτρινον, ἡ κοιλία του καὶ
οἱ πόδες του πρισμένοι, καὶ σχεδὸν ὅλος ὑδρωπικός. Οὗτος ὡς ἤκουσε τοὺς
μοναχοὺς τοῦ ἁγίου πῶς ὑπῆγον ἐκεῖ, ἔδραμε πρὸς αὐτοὺς μετὰ δεήσεως
πολλῆς, ἔκλαιε, ἐπρόσπιπτε, ἐπαρακάλει, καὶ τί δὲν ἔλεγεν καὶ τί δὲν ἔτα-
ξεν; Τὴν ψυχὴν του ἔδιδε ὅπου δὲν ὄριζε, κατὰ τὸν κοινὸν λόγον· μόνον νὰ
κάμουν κανένα ἔλεος εἰς αὐτόν. Βλέποντας λοιπὸν τὴν πολλήν του δέησιν οἱ
πατέρες ὑπῆγον εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ ἔκαμεν ὁ πνευματικὸς ὅπου εἶχον
ἁγιασμόν, καὶ εὐγάλε καὶ τὸ ἅγιον λείψανον εἰς τὸν ἁγιασμόν, καὶ καθὼς
ἐπῆρεν ὁ ἀσθενὴς τὸ λείψανον καὶ τὸ ἠσπάσθη, ἔπειτα ἔπιε καὶ ἀπὸ τὸν ἁγια-
σμόν, εὐθύς ἐλευθερώθη ἀπὸ τὸ ἀνίατον πάθος, διότι πάραυτα ἐχύθη ἀπὸ
ἐκείνον ὕλη πολλὴ βρωμερὰ καὶ ἀδιήγητος, καὶ ἔπεσεν ἡ ὄγκωσις ἐκείνη,
καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πρώτην του στάσιν, τὰ χέρια καὶ τοὺς πόδας του καὶ τὸ
πρόσωπόν του ὅλον εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἐμεταβλήθησαν ἀπὸ τὴν ὠχρότητα
ἐκείνην καὶ ἐροδοκοκκίνησαν καὶ δὲν ἀπόμεινεν εἰς αὐτὸν τίποτας λείψανον
ἀσθενείας, μόνο ἐμεταβλήθη ὅλον του τὸ κορμίον εἰς εὐρωστίαν καὶ ἔξανα-
νέωσεν, καὶ παρευθὺς ἔδωσεν ὅλον του τὸ πρᾶγμα εἰς τὸ Μοναστήριον. Καὶ
καθὼς εἶδαν καὶ ἄλλοι τὴν θαυματουργίαν τοῦ ἁγίου λειψάνου, ἀφιέρω-
σαν εἰς τὸ Μοναστήριον ἄλλος ἄγρον καὶ ἄλλος ἄλλο ὅ,τι ἠμπόρεσεν, καὶ

1. Βίον τοῦ ὁσίου Συμεῶν († 19 Ἀπριλίου τοῦ 1594) βλέπε εἰς *Θεσσαλικὰ Χρο-
νικά*, τόμος Ε' (1936), σελ. 164—177, ἐνθα καὶ ἡ Ἱστορία τῆς Μονῆς Φλαμουρίου
(πισθεΐσης ἐν ἔτει 1583), καὶ ἐν *Κωνσταντίνου Χ. Δουκάκη* Μέγας Συναξαριστῆς —
Ἀπρίλιος, Ἀθῆναι 1892, σελ. 237—261, ἐνθα «Ἀκολοouthία, Βίος καὶ Πολιτεία, καὶ
Κανὼν Παράκλητικὸς εἰς τὸν ὅσιον καὶ θαυματουργὸν Συμεῶν». — *Μ. Γεδεῶν* Πα-
τριαρχικαὶ Ἐφημερίδες, Ἀθῆναι 1938, σελ. 322—324. — Ἐφημερίς Βόλου *Θεσσαλία*
τῆς 27 Αὐγούστου 1950, ἐνθα σημειώμα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δημητριάδος κ. Ἰω-
ακείμ, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀνευρεθῆ ἡ ἁγία κάρα τοῦ ὁσίου Συμεῶν τῆς Μονῆς Φλα-
μουρίου».

2. Τοῦ ὁσίου Συμεῶν, ὁ ὁποῖος σημειωτέον ὅτι μετέβη εἰς τὴν Εὐβοίαν («Εὐ-
ριπὸν»), ἵνα κηρύξῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ δὴ καὶ εἰς τοὺς Ὁρεοὺς, διαπεραιω-
θεὶς ἐκ τῆς ἀπέναντι αὐτῶν Πηλιορειτικῆς περιοχῆς. (*Κ. Χ. Δουκάκη*, ἐνθα ἀνω-
τέρω, σελ. 237, σημ. 1). Βλέπε αὐτόθι, σελ. 251—253, ἐνθα ἀναφέρεται, ὅτι παρ'
ὀλίγον νὰ καὶ ζῶν ὁ Συμεῶν ἐν Εὐβοίᾳ, ὑπὸ τῶν Τούρκων, διαβληθέντος τοῦ κη-
ρύγματος αὐτοῦ περὶ Κυριακῆς ἀργίας.

ἔκαμαν καί ἕνα μετόχιον¹ τοῦ Μοναστηρίου, τὸ ὁποῖον τὸ ἔχουν ἕως σήμερον. Ἐκεῖνος δὲ ὁ ὕδρωπικὸς ἐπῆγεν εἰς τὸ Μοναστήριον καὶ ἔγινε καλόγηρος»².

Ἐκ τῆς ἀνωτέρω πληροφορίας μαρτυρεῖται ἡ δύναμις τῆς πίστεως τοῦ ἐν Ὁρεοῖς ἀσθενοῦς, τοῦ διὰ θαύματος ἰαθέντος, ὡς καὶ ἄλλων χριστιανῶν, παρακινήθόντων ἐκ τοῦ θαύματος νὰ ἰδρῦσωσι τὸ εἰρημένον μετόχιον,³ καὶ νὰ ἀφιερῶσωσιν εἰς αὐτὸ ἀγροὺς καὶ ἄλλα ἀφιερῶματα, εἰς μαρτύριον τῆς εὐσεβείας των, καὶ τῆς ἀγάπης ἐν γένει πρὸς τὴν θρησκείαν τῶν πατέρων των.

Τέλος, ἔχομεν τὴν πληροφορίαν, ὅτι οἱ χριστιανοὶ τῆς βορείου Εὐβοίας, περιοχῆς ἀνηκούσης εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐπαρχίαν Ὁρεῶν, ἐν ἔτει 1821 ἠγέρθησαν πρὸς ἀποτίναξιν τοῦ τουρκικοῦ ζυγοῦ, καὶ ὅτι «ἡ γῆ τοῦ Ξηροχωρίου, ἐγγὺς τῶν Ὁρεῶν, πρώτη ἐβάρη ἐν τῷ αἵματι τῶν τυράννων· αὐτόθι ἐγένοντο τὰ ἐγκαίνια τῆς Εὐβοϊκῆς ἐπαναστάσεως»⁴. Πρὸς τούτοις, ἐν ἔτει 1823, ὀλόκληρος ἡ Εὐβοία, καὶ δὴ καὶ μάλιστα τὸ βόρειον μέρος αὐτῆς, διῆλθε, διὰ πολλοστήν φορὰν, διὰ στόματος μαχαίρας τῶν Τούρκων, ἐρημωθὲν περίου, ὡς ἡ νῆσος τῶν Ψαρῶν μετὰ ταῦτα⁵. Συγκριμένως δὲ καὶ εἰδικῶς οἱ Ὁρεοὶ ἐκάησαν τῇ 27 Ἰουλίου τοῦ 1823⁶.

Ταῦτα καὶ περὶ τῶν χριστιανῶν τῆς ἐπισκοπικῆς περιοχῆς τῶν Ὁρεῶν.

Εἶναι ὁμολογουμένως ἱεραὶ αἱ σελίδες αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὸν βίον τῶν χριστιανῶν τῆς ἀρχαιοτάτης ἐπισκοπῆς Ὁρεῶν, διὰ τὴν πίστιν αὐτῶν καὶ τὴν ἐπαινετὴν ἐμμοιῆν εἰς τὰς θρησκευτικὰς καὶ τὰς ἐθνικὰς παραδόσεις.

1. Πρόκειται περὶ τοῦ μέχρι σήμερον ὑπάρχοντος προσκνημάτος τῆς Παναγίας Δινοῦς, κειμένου βορειοανατολικῶς τῆς Ἰστιαίας, εἰς ἀπόστασιν μιᾶς ὥρας ἀπ' αὐτῆς, ὁ σεσαθρωμένος ναὸς τοῦ ὁποίου κατηδαφίσθη ἐν ἔτει 1951 (Ἰούλιος), καὶ ἀνηγέρθη ἐκ νέου (Ἰούλιος 1951—Ἰούλιος 1952). Βλέπε Ἄρχιμ. Χρυσοστόμου Θέμελη Παναγία Δινοῦς, Βόλος 1949.—Τὸ ὡς εἴρηται μετόχιον τῆς Παναγίας Δινοῦς μνημονεύεται εἰς σιγίλλιον τοῦ Κωνσταντινουπόλεως Ἱερεμίου τοῦ Β', ἐν ἔτει 1593, ὡς ἀνατέρω ἐλέχθη.

2. Κων. Χ. Δουκάκη, ἔνθα ἀνωτέρω, σελ. 254.

3. Σημειωτέον, ὅτι εἰς τὸ σιγίλλιον τοῦ Κωνσταντινουπόλεως Ἱερεμίου τοῦ Β', τὸ ἐκδοθὲν ἐν ἔτει 1593, ἦτοι ἐν ἔτος πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ ὁσίου Συμεῶν, καὶ δέκα ἔτη μετὰ τὴν ὀπ' αὐτοῦ ἰδρῦσιν τῆς Μονῆς Φλαμουρίου, ἀναφέρεται, μεταξὺ τῶν ἄλλων μετοχίων αὐτῆς, καὶ τὸ μετόχιον τῆς Παναγίας Δινοῦς (Δηλινοῦς;). Βλ. Θεσσαλικά Χρονικά, τόμος Α' (1930), σελ. 114.

4. Κ. Α. Γουναροπούλου Ἱστορία τῆς νήσου Εὐβοίας, Θεσσαλονίκη 1930, σελ. 230.—Ν. Κ. Μπελλάρα Τὸ Ἐλύμνιον, 1940, σελ. 135 κ.ε.—Σημειωτέον ὅτι τῆς ἐπαναστάσεως ταύτης μετέσχεν καὶ εἰς Ξηροχωρίτης ἱερεὺς. Ἄρχιμ. Εὐβοϊκῶν Μελετῶν, τόμος Β', Ἀθήναι, 1937, σελ. 14.—Βλέπε καὶ περιοδικὸν Ἐβδομάς, ἔτος ΣΤ' (1889), σελ. 3, φύλλον τῆς 28 Ἰανουαρίου («Τὸ Ἡμερολόγιον τοῦ ἀρχηγοῦ Κρεξῆ»), ἔνθα τὰ ἐξῆς: «... ἀνέβημεν εἰς τὸ χωρίον Ὁρειοῦς. Ἦλθον οἱ τοῦ χωρίου γέροντες καὶ ὁ ἱερεὺς τους παπαΔημήτριος, ἕως ἐτῶν 60, εὐλαβῆς καὶ μὲ ἐπροβόδισεν εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ ἱερέως...»

5. Ἄρχιμ. Εὐβοϊκῶν Μελετῶν, τόμος Α', Ἀθήνησι 1936, σελ. 53.

6. Θεσσαλικά Χρονικά, τόμος Α' (1930), σελ. 37.

ΠΡΟΣΘΗΚΗ

Ἐκτυπουμένων τῶν ἀνατύπων τῆς παρούσης ἐργασίας, ὁ κ. Τάσος Γριτσόπουλος, γνωστὸς διὰ τὰς φιλοπόνους ἐπιστημονικὰς ἐργασίας αὐτοῦ, εὐγενῶς μοι διεβίβασε σημεῖωμα, προερχόμενον ἐκ τῆς Νομικῆς Συναγωγῆς τοῦ Ἱεροσολύμων Δοσιθέου, δι' ὃ εὐχαριστῶ αὐτῶ, διὰ τοῦ ὁποίου σημειώματος εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἐπισκόπων Ὁρεῶν προστίθεται τὸ ὄνομα τοῦ Ὁρεῶν Γαβριήλ. Ἡ ἐκλογή αὐτοῦ ἐγένετο «ἐν ἔτει ἀχιζ' Μαρτίου ε', Ἰνδικτιῶνος ιε^{ης}», ἥτοι τὸ 1647. Κατὰ ταῦτα, ὁ Ὁρεῶν Γαβριήλ εἶναι, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ὁ προκατόχος τοῦ Ὁρεῶν Ἰεζεκιήλ¹. Ἴδου δὲ τὸ σχετικὸν κείμενον τῆς πατριαρχικῆς πράξεως, ὅπερ μοι ἀπεστάλη, διὰ τοῦ εἰρημένου σημειώματος: «Ἐπειδὴ τῆς ἡδὴ συνοδικῆ διασκέψεως καὶ ἀποφάσεως κανονικῆς τιμηθείσης εἰς ἀρχιεπισκοπὴν ἐπαρχίας Ὁρεῶν καὶ καταταχθείσης εἰς τὴν σειρὰν τε καὶ τάξιν τῶν ἀρχιεπισκοπῶν, διὰ τὸν ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντα τελευτῆσαι καὶ δίχα γνησίου ἀρχιερέως μείναι αὐτὴν καὶ ἀμοιροῦσθαι τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ ἐπισκέψεως καὶ ἐπιμελείας εἰκῆ καὶ τὴν ἄλλως φερομένου τοῦ ἐν αὐτῇ χριστωνύμου λαοῦ, τούτου χάριν ἡμεῖς οἱ παρευρεθέντες ἀρχιερεῖς ἐνταῦθα ἐν Κωνσταντινουπόλει, προτροπῇ τοῦ παναγιωτάτου ἡμῶν ἀυθέντου καὶ δεσπότου τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου Ἰωαννικίου, εἰσῆλθομεν ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῶ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου, ποιήσαντες ψήφους κανονικὰς δι' αὐτὴν καὶ πρῶτον μὲν ἐθέμεθα τὸν δσιώτατον ἐν ἱερομονάχοις καὶ πνευματικοῖς κὲρ - Γαβριήλ, πρωτοσύγκελλον Χαλκηδόνας, δεῦτερον δὲ τὸν δσιώτατον ἐν ἱερομονάχοις κὲρ - Ἰωσήφ καὶ τρίτον τὸν παπᾶ κὲρ - Κύριλλον, πατριαρχικὸν ἐφημέριον. Ὅθεν εἰς ἀσφάλειαν κατεστρώθησαν καὶ αἱ κανονικαὶ αὗται ψῆφοι ἐν τούτῳ τῷ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἱερῷ κώδικι, ἐν ἔτει ἀχιζ' φ' Μαρτίου ε' Ἰνδικτιῶνος ιε^{ης}»².

Ἀρχιμ. Χ. Θ.

1. Δέον, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ, ἐν σελ. 611, σημ. 2, τοῦ ΚΓ' (1952) τόμου τῆς Θεολογίας ἀναφερόμενος (ἐν ἔτει 1647, Μαρτίου δ), «πρωτοσύγκελλος Γαβριήλ», εἶναι ὁ ἐκλεγεὶς Ὁρεῶν Γαβριήλ.

2. Νομικὴ Συναγωγὴ, φ. 147 β.— Πρβλ. Κ. Ν. Σάβα Μεσαιωνικὴ Βιβλιοθήκη, τόμος Γ', Βενετία, 1872, σελ. 580.